

Besluit van , houdende nadere regels voor het bij wege van experiment afwijken van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet (Besluit experimenten Elektriciteitswet 1998 en Gaswet)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van, nr. WJZ.....;

Gelet op artikel 7a van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 1i van de Gaswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van nr.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van, nr. WJZ.....;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Begripsbepalingen

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- consument: persoon als bedoeld in artikel 230g, eerste lid, onderdeel a, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek;
- coöperatie: vereniging als bedoeld in artikel 53 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;
- ontheffing: ontheffing als bedoeld in artikel 7a van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 1i van de Gaswet;
- kleinverbruiker: de in artikelen 95a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 en 43, eerste lid, van de Gaswet bedoelde afnemer;
- project: samenstel van handelingen waarin bij wijze van experiment wordt afgeweken van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet;
- richtlijn 2009/72/EG: richtlijn nr. 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG (Pb EU 2009, L 211);
- richtlijn 2009/73/EG: richtlijn nr. 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (Pb EU 2009, L 211);
- vereniging: vereniging als bedoeld in artikel 26 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek of vereniging van eigenaars als bedoeld in artikel 136 van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek.

§ 2. Afwijking van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet voor projecten bij ontheffing

Artikel 2

1. Bij ontheffing voor een project kan afwijking worden toegestaan van het bepaalde in of op grond van:

a. artikelen 16, derde lid, 18 van de Elektriciteitswet 1998, of de artikelen 7 of 10Ee van de Gaswet; of

b. de artikelen 10a, eerste en tweede lid, 23, eerste lid, 24 eerste lid, 30a, 55, 95b, tweede tot en met het vijfde lid, 95ca, eerste tot en met het derde lid, of 95lb van de Elektriciteitswet 1998 met dien verstande dat ontheffing van de artikelen 23, eerste lid, en 24, eerste lid, van die wet slechts kan zien op afwijking van krachtens hoofdstuk 3, paragrafen 5 en 6, van die wet vastgestelde tarieven, tariefstructuren of andere voorwaarden, of de artikelen 3b, eerste en tweede lid, 11, 14, eerste lid, 23, 42b, 44, tweede tot en met het vijfde lid, 44a, eerste tot en met het derde lid, 80, 80a, of 81e van de Gaswet met dien verstande dat ontheffing van artikel 14, eerste lid, van die wet slechts kan zien op afwijking van krachtens artikelen 12f, 12g, 81c en 82 van die wet vastgestelde tarieven, tariefstructuren of andere voorwaarden.

2. Een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt slechts verleend aan een vereniging of coöperatie en slechts voor zover:

- a. het project niet op meer dan 1000 aansluitingen ziet, of op niet meer dan 5000 indien de aanvrager aantoont dat het project alleen kan slagen met meer dan 1000 aansluitingen;
- b. het project niet ziet op het uitvoeren van taken van de beheerder van het landelijk hoogspanningsnet of van de beheerder van het landelijk gastransportnet;
- c. er binnen het project geen elektriciteit of gas, anders dan productieoverschotten, geleverd wordt aan anderen dan de leden van de aanvrager;
- d. binnen het project niet meer elektriciteit of gas wordt geproduceerd dan redelijkerwijs noodzakelijk is voor de energievoorziening van de leden van de aanvrager; en
- e. een leverancier, anders dan de aanvrager zelf, of een netbeheerder, of een tot de groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waarvan een netbeheerder deel uitmaakt behorende vennootschap geen directe of indirecte invloed heeft op de vereniging of coöperatie.

3. Een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt slechts verleend voor een project:

- a. dat op niet meer dan 10.000 aansluitingen ziet, of op meer dan 10.000 aansluitingen, maar minder dan 100.000 aansluitingen, indien de aanvrager aantoont dat het project alleen kan slagen met meer dan 10.000 aansluitingen; en
- b. dat niet ziet op het net op zee.

4. In afwijking van het derde lid wordt aan een netbeheerder een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, slechts verleend voor een project:

- a. dat op niet meer dan 1.000 aansluitingen ziet, of op meer dan 1.000 aansluitingen, maar minder dan 10.000 aansluitingen, indien de netbeheerder aantoont dat het project alleen kan slagen met meer dan 1.000 aansluitingen;
- b. waarbij, ingeval het project op meer dan 100 aansluitingen ziet, ten minste 80% van die aansluitingen een totale maximale doorlaatwaarde van ten hoogste $3 \cdot 80$ A voor elektriciteit of $40\text{m}^3(\text{n})$ per uur voor gas heeft; en
- c. dat niet ziet op het net op zee.

Artikel 3

1. Bij een ontheffing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, kan tevens afwijking worden toegestaan van de artikelen 24a, 26ab, 85, 86d, 95lc en 95na van de Elektriciteitswet 1998, en de artikelen 13b, 17a, 42c, 52ca, 64 en 66a van de Gaswet voor zover deze artikelen in de weg staan aan de uitvoering van het project.

2. Bij een ontheffing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, kan tevens afwijking worden toegestaan van artikelen 10, negende en elfde lid, 93, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 of artikelen 2, achtste en tiende lid, 85, tweede lid, van de Gaswet voor zover deze artikelen in de weg staan aan de uitvoering van het project.

3. Op de houder van een ontheffing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, zijn de volgende artikelen van overeenkomstige toepassing, voor zover de houder van een ontheffing geen ontheffing van het betreffende artikel op grond van artikelen 2, eerste lid, onderdeel b, of het eerste en tweede lid van dit artikel gekregen heeft: de artikelen 13, tweede tot en met tiende lid, 13a, 15, vijfde lid, 16, eerste lid, met uitzondering van onderdelen h, j en m, 16d, 16da, 19c tot en met 19e, 20, 23, met uitzondering van het derde lid, tweede volzin, 24, 24a, 26a, 26aa tot en met 26ah, 31c, 51, 53 tot en met 58, 68, 78, 79, 95lc, 95m, van de Elektriciteitswet 1998, en de artikelen 2a, vijfde lid, 5, tweede tot en met tiende lid, 5a, 8a, 8b, 10, eerste, tweede, derde lid, onderdeel d, vijfde lid, onderdelen a, b en d, en achtste lid, 11, 13a tot en met 13h, 14, 15, 17a, 19, 21 tot en met 27, 35c tot en met 35e, 37, 39a, 40, 42, 42c, 51, 52b en 66d van de Gaswet.

§ 3. Aanvraag en beoordeling ontheffing, voorwaarden, beperkingen en wijzigingen

Artikel 4

1. Een aanvraag om ontheffing voor een project wordt ingediend met gebruikmaking van een middel dat door Onze Minister beschikbaar wordt gesteld.
2. De aanvraag maakt in ieder geval duidelijk voor welke artikelen als bedoeld in artikelen 2, eerste lid, en 3, eerste en tweede lid, en voor welke specifieke bepalingen van het op grond van deze artikelen bepaalde een ontheffing nodig is.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere eisen worden gesteld aan de aanvraag om ontheffing en kunnen regels worden gesteld over het tijdstip van indienen van de aanvraag.
4. Onze Minister neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag een besluit op de aanvraag.

Artikel 5

1. Voor één project kunnen meerdere ontheffingen worden verleend.
2. De indiening van meerdere aanvragen om ontheffing voor één project gebeurt gezamenlijk.
3. Een ontheffing wordt slechts verleend indien alle voor het project benodigde ontheffingen verleend worden of eerder verleend zijn.
4. Een ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken indien een andere ontheffing voor hetzelfde project wordt gewijzigd of ingetrokken.

Artikel 6

1. Bij ministeriële regeling kan een maximum gesteld worden aan het aantal projecten waarvoor jaarlijks ontheffingen wordt verleend, waarbij onderscheid kan worden gemaakt tussen verschillende typen aanvragers van ontheffingen.
2. Indien overeenkomstig het eerste lid een maximum is gesteld en er meer aanvragen binnen komen dan het maximum, worden de aanvragen toegewezen aan de hand van binnenkomst van volledige aanvragen.

Artikel 7

1. Onze Minister kan aan een ontheffing voorschriften of beperkingen verbinden in verband met belangen van onder andere transportzekerheid, leveringszekerheid, veiligheid, milieu en bescherming van consumenten, tenzij uit de bij de aanvraag overgelegde documenten blijkt dat in voldoende mate met deze belangen is rekening gehouden en de door de aanvrager in deze documenten beschreven voorzieningen voldoende concreet zijn omschreven.
2. De ontheffing kan slechts worden overgedragen met toestemming van Onze Minister.

Artikel 8

Onze Minister weigert een ontheffing te verlenen, indien:

- a. de aanvraag niet voldoet aan een bepaling gesteld bij of krachtens dit besluit;
- b. het project niet bijdraagt aan de doelen genoemd in artikelen 7a, eerste lid, onderdeel a, van de Elektriciteitswet en 1i, eerste lid, onderdeel a, van de Gaswet;
- c. voor de totstandkoming van het gehele project in ontheffing kan worden voorzien krachtens een ander artikel dan artikel 7a van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 1i van de Gaswet;
- d. het project door de aanvragers van de ontheffing op een andere wijze dan met ontheffing door de deelnemers tot stand kan worden gebracht;

- e. er aanwijzingen zijn dat de betrouwbaarheid van de gas- of elektriciteitsvoorziening, waaronder de transportzekerheid of leveringszekerheid van gas of elektriciteit aan één of meer afnemers, in één van de aangesloten netten in gevaar wordt gebracht;
- f. er aanwijzingen zijn dat het project:
 - 1° niet veilig kan worden uitgevoerd;
 - 2° onvoldoende waarborgen biedt voor de bescherming van consumenten; of
 - 3° in strijd is met het belang van bescherming van het milieu;
- g. het niet aannemelijk is dat de aanvrager de kosten van het project op korte en lange termijn kan dragen;
- h. de aanvrager niet genoegzaam aantoonst te beschikken over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten voor een goede uitvoering van zijn taak;
- i. er geen voorziening is getroffen voor het geval een kleinverbruiker elektriciteit of gas wil betrekken van een ander dan de houder van de ontheffing;
- j. er voor de situatie, bedoeld in onderdeel i, geen voorziening is getroffen voor een leverancier om overeenkomstig artikel 95cb van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 44b van de Gaswet de door de afnemer verschuldigde bedragen te factureren en innen;
- k. de aanvrager niet aantoonst dat individuele deelnemers aan het project vooraf hebben ingestemd met deelname;
- l. de technische voorzieningen in het netwerk van het project, niet zijnde het landelijk hoogspanningsnet of landelijk gastransportnet, niet worden uitgevoerd op een niveau dat gelijkwaardig is aan het technische niveau dat door de voor het gebied waarbinnen het project valt aangewezen netbeheerder, niet zijnde de beheerder van het landelijk hoogspanningsnet of landelijk gastransportnet, wordt gehanteerd;
- m. het project zo sterk lijkt op één of meer projecten waarvoor ontheffing is verleend dat het geen uitzicht biedt op het opdoen van andere inzichten dan waar dat andere project of deze andere projecten uitzicht op bieden en dat ook niet leidt tot een benodigde versterking van die inzichten;
- n. er geen zicht is op landelijke toepassing van de energievoorziening conform de inrichting in het project;
- o. de mogelijke voordelen op voorhand evident onevenredig zijn ten opzichte van de voorziene nadelen;
- p. een aanvrager, wanneer deze experimenteert met tarieven of tariefstructuren, geen redelijke vergoeding aan leveranciers biedt voor extra kosten die de leveranciers hebben bij de uitoefening van de taak bedoeld in de artikelen 95cb van de Elektriciteitswet en 44b van de Gaswet; of
- q. voor het project geen afzonderlijke boekhouding wordt gevoerd ten opzichte van andere activiteiten van de aanvrager.

§ 4. Overige bepalingen

Artikel 9

Onze Minister kan een ontheffing wijzigen, nieuwe voorschriften en beperkingen aan een ontheffing verbinden of een ontheffing intrekken indien:

- a. de houder van de ontheffing dit verzoekt;
- b. na verlening van de ontheffing niet voldaan wordt aan de voorwaarden voor de verlening van de ontheffing, de bij de ontheffing opgenomen voorschriften of de bij de ontheffing opgelegde beperkingen, of een weigeringsgrond voor de verlening van de ontheffing optreedt;
- c. de op grond van artikel 3, derde lid, van overeenkomstige toepassing verklaarde artikelen of andere artikelen van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet niet worden nagekomen;
- d. de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen, indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- e. de houder van de ontheffing niet langer in staat wordt geacht de activiteit waarvoor ontheffing is verleend of de in de ontheffing opgenomen voorschriften na te komen;
- f. de leveringszekerheid of transportzekerheid van elektriciteit of gas in een net in gevaar is;
- g. zich een nieuw feit voordoet dat, indien dat feit voorzien was bij de beoordeling van de aanvraag dit feit geleid zou hebben tot weigering of een andere inhoud van de ontheffing;
- h. de houder van de ontheffing niet voldoet aan de rapportageverplichting, bedoeld in artikel 15, eerste lid; of

i. voldoende duidelijk is geworden dat het project geen of slechts een geringe bijdrage zal leveren aan het doel waarvoor de ontheffing verleend is.

Artikel 10

1. Onze Minister vraagt voor het nemen van een besluit op een aanvraag voor ontheffing voor een project als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, de voor het betreffende gebied aangewezen netbeheerder of netbeheerders om een zienswijze.
2. Een netbeheerder is niet gehouden de op grond van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet aan de netbeheerder toegekende taken uit te voeren die krachtens de ontheffing worden verricht door de houder van een ontheffing.
3. Indien sprake is van een situatie als bedoeld in het tweede lid, stelt Onze Minister de voor het betreffende gebied aangewezen netbeheerder of netbeheerders op de hoogte van de verleende ontheffing.

Artikel 11

In afwijking van artikel 95cb van de Elektriciteitswet en 44b van de Gaswet kan een leverancier redelijke kosten in rekening brengen bij een netbeheerder voor de in deze artikelen bedoelde taak indien de netbeheerder experimenteert met tariefstructuren en of tarieven. Deze kosten zijn niet hoger dan de extra kosten die de leverancier maakt bij het uitvoeren van de taak ten opzichte van de situatie waarin niet wordt geëxperimenteerd.

Artikel 12

1. Indien van toepassing wordt in een ontheffing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, opgenomen dat de houder van de ontheffing de berekeningsmethode van de tarieven ter goedkeuring aan de Autoriteit Consument en Markt zendt die nodig zijn voor de uitvoering van taken als bedoeld in artikel 40 van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 80 van de Gaswet.
2. Indien een netbeheerder een ontheffing aanvraagt die ziet op tariefstructuren, de uitwerking van deze tariefstructuren en andere voorwaarden, wordt deze slechts verleend na goedkeuring door de Autoriteit Consument en Markt.
3. De Autoriteit Consument en Markt houdt bij de beoordeling van een berekeningsmethode, bedoeld in het eerste lid, en van de aanvraag, bedoeld in het tweede lid, rekening met artikelen 14 van verordening 714/2009 en 36, onderdelen d en e, van de richtlijn 2009/72/EG, en met artikelen 13 van verordening 715/2009, en 40, onderdelen d en e, van richtlijn 2009/73/EG.
4. De Autoriteit Consument en Markt kan na een klacht van een afnemer beoordelen of de door de houder van de ontheffing vastgestelde tarieven zijn berekend volgens een methode die overeenkomt met de eerder goedgekeurde berekeningsmethode. Artikelen 51 van de Elektriciteitswet 1998 en 19 van de Gaswet zijn van overeenkomstige toepassing.
5. Het eerste tot en met het vierde lid is niet van toepassing op ontheffingen waar op grond van artikelen 30b, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of 82a, eerste lid, van de Gaswet bij verlening is bepaald dat een tarief waarvoor het experiment zal worden uitgevoerd in rekening wordt gebracht bij de afnemers die deelnemen aan het experiment.

Artikel 13

1. Indien als onderdeel van het project in afwijking van artikel 95d van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 45 van de Gaswet wordt geleverd aan kleinverbruikers heeft de houder van een ontheffing voor de reikwijdte en duur van het project, van rechtswege een vergunning als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 43 van de Gaswet, met dien verstande dat:
 - a. onder een afnemer als bedoeld in artikelen 95b, eerste lid, eerste volzin, van de Elektriciteitswet en 44, eerste lid, eerste volzin, van de Gaswet wordt verstaan 'iedere

- afnemer als bedoeld in artikelen 95b, eerste lid, eerste volzin, van de Elektriciteitswet 1998 of 44, eerste lid, eerste volzin, van de Gaswet die deelneemt aan het project’;
- b. de artikelen 95b, twaalfde lid, 95d, 95e, 95f, eerste lid, 95n, 95na, van de Elektriciteitswet 1998 of de artikelen 44, elfde lid, 45, 46, 47, eerste lid, 52c, 52ca, van de Gaswet niet van toepassing zijn; en,
 - c. het Besluit leveringszekerheid Gaswet en het Besluit leveringszekerheid Elektriciteitswet 1998 van overeenkomstige toepassing zijn met dien verstande dat:
 - 1° onder een beschikking tot intrekking van een leveringsvergunning wordt verstaan ‘een beschikking tot intrekking van een ontheffing’; en,
 - 2° de termijnen of momenten genoemd in artikelen 2, vierde, vijfde en zesde lid, van het Besluit leveringszekerheid Elektriciteitswet 1998 en 3, vierde, vijfde en zesde lid, van het Besluit leveringszekerheid Gaswet in de beschikking tot intrekking van een ontheffing kunnen worden verlengd of verlaat indien dit noodzakelijk is voor een ordentelijke overgang naar de situatie zonder ontheffing en de situatie dat toestaat.

2. Een van rechtswege verleende vergunning treedt, voor zover van toepassing, voor de reikwijdte van het project in de plaats van een vergunning die is verleend op grond van artikelen 95d van de Elektriciteitswet of 45 van de Gaswet.

3. De houder van een van rechtswege verleende vergunning beschikt over een administratie waarin in ieder geval de volgende gegevens op een ordentelijke wijze zijn opgenomen:

- 1°. naam, adres, woonplaats en indien beschikbaar, telefoonnummer en e-mailadres van de kleinverbruiker;
- 2°. factuuradres en bankrekeningnummer en indien beschikbaar het mandaat voor automatische afschrijving van de kleinverbruiker;
- 3°. hoogte en betalingsfrequentie van het voorschotbedrag;
- 4°. indien van toepassing, dat sprake is van teruglevering van elektriciteit;
- 5°. EAN-code die is toegekend aan de aansluiting en waarvoor de leveringsovereenkomst is gesloten;
- 6°. naam van de betreffende netbeheerder indien dit een ander is dan de houder van de ontheffing.

4. De gegevens, bedoeld in het derde lid, zijn op ordentelijke wijze in de administratie opgenomen indien deze gegevens in het kader van de toepassing van artikelen 2, zesde lid, onderdeel b, het Besluit leveringszekerheid Elektriciteitswet 1998 of artikel 3, zesde lid, onderdeel b, van het Besluit leveringszekerheid Gaswet in een machineleesbaar en interoperabel formaat uitwisselbaar zijn met andere vergunninghouders.

Artikel 14

1. Onze Minister verleent een ontheffing voor de minimale termijn die nodig is voor het project en die in ieder geval niet langer is dan tien jaar.

2. Onze Minister kan de termijn, genoemd in het eerste lid, verlengen tot een redelijke termijn langer dan tien jaar, maar korter dan twintig jaar, indien niet bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet is voorzien in voortzetting van het project anders dan als experiment als bedoeld in artikel 7a, derde lid, van de wet Elektriciteitswet 1998 of artikel 1i, derde lid, van de Gaswet en beëindiging van het project in redelijkheid niet gevegd kan worden.

§ 5. Overgangsrecht en slotbepalingen

Artikel 15

1. Op door Onze Minister bij de ontheffing bepaalde momenten en in ieder geval jaarlijks en een maand na afloop van het project wordt door de houder van de ontheffing een verslag van het project overgelegd om:

- a. tot een standpunt als bedoeld in artikel 7a, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 1i, derde lid, van de Gaswet te komen;
- b. vast te stellen of een project aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur aanpassing behoeft;
- c. opgedane kennis te delen.

2. Het verslag heeft in ieder geval betrekking op de vraag:

- a. welke bijdrage het project heeft geleverd aan één of meer van de volgende doelen:
 - vergroting van het aandeel hernieuwbare energie van het totale eindverbruik van energie bij de afnemers die deelnemen aan het project;
 - energiebesparing;
 - reductie van de CO₂-uitstoot uit fossiele bron;
 - efficiënter gebruik van het net.
- b. op welke wijze en in welke mate de betrokkenheid van de afnemers bij en het draagvlak voor de werkwijze van het experiment is vergroot;
- c. welke kennis is opgedaan met betrekking tot de uitvoering van het project en welke resultaten zijn bereikt.

3. Indien de duur van de ontheffing binnen anderhalf jaar verloopt, vermeldt de houder van de ontheffing in het verslag ook hoe het project wordt overgedragen na de beëindiging ervan.

Artikel 16

1. Het Besluit experimenten decentrale duurzame elektriciteitsopwekking wordt ingetrokken.
2. Op de ontheffingen die verleend zijn op grond van het Besluit experimenten decentrale duurzame elektriciteitsopwekking zijn de voorwaarden van toepassing zoals deze golden op grond van dat besluit onmiddellijk voorafgaand aan de intrekking daarvan.

Artikel 17

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van xxxxxxxxxx.
2. Onze Minister zendt binnen vier jaar na de inwerkingtreding van dit besluit aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van dit besluit in de praktijk.

Artikel 18

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit experimenten Elektriciteitswet 1998 en Gaswet.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,